

Az Újság

6 évf. - 224 szám | független politikai napilap | SALONTA, 1934. október 6. szombat

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

„Amerikai léghajók el fogják pusztítani Japánt”

New-Yorkból jelentik: Yemamoto japán elmentengernagy, aki a washingtoni flottakonferencián fogja Japánt képviselni, kijelentette, hogy Japán felmondja a flottaegyezményt és egy új világbéke tervezetet fog előterjeszteni, amelyben követelni fogja a támadó fegyverek redukálását, megtartva azt, hogy az államok csak úgy legyenek felfegyverkezve, ahogy a biztonság megkívánja.

Ezzel szemben Witshe amerikai dandárparancsnok is nyilatkozott és kijelentette, hogy az Egyesült Államok legnagyobb ellensége Japán és Amerikának minden célja az, hogy 6000—8000 kilométert egyfolytában repülő léghajókat gyártson, amelyekkel két nap alatt meg tudja támadni és megsemmisíteni Japánt.

Fegyelmi elé kerülnek az elbukott tisztviselők

Oradeai jelentés közli, hogy az ottani városi hivatalnokok nyelvvizsgáló végetért. Ügyükben nem a minisztérium, hanem maga

a város dönt. Azokat a hivatalnokokat, akik elbuktak, fegyelmi elé állítják.

Elhalasztják a parlament megnyitását?

Bucuresti jelentések szerint a politikai helyzet teljesen nyugodt. Tatarescu már el is készítette a királyi dekrétumot, melyet Őfelsége elé terjeszt aláírás végett. A dekrétum a parlament megnyitásának elhalasztására vonatkozik. Tatarescu ama véleménye-

nek adott kifejezést, hogy addig míg az egyes szakminisztériumok el nem készülnek azokkal a törvényjavaslatokkal, melyeket a parlament elé akarnak terjeszteni, nincs értelme a parlament összehívásának.

Titulescu hétfőn érkezik

Montreauxból jelentik, hogy Titulescu hétfőn érkezik haza és Sinaiában Tatarescuval nagylontossági megbeszélést tart. Politi-

kai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek Titulescu hazaérkezése elé.

Megkezdődik a köri élet az Ipartestületben

A salontai Ipartestület előjárósága elhatározta, hogy megkezdik a legintenzívebb köri életet tagjai részére. A munkálatok ebben az irányban megkezdődtek, nevezetesen az eddigi

irodahelyiségköl olvasószoza lesz, a parkettes terem pedig szépen és kényelmesen felszerelve szórakozóhelyiség lesz.

Az iroda máától kezdve a folyósón

nyert elhelyezést, közvetlenül a hitel-szövetkezeti helyiség mellett.

Igen izléses lesz a klubhelyiség, ahol szép asztalok, székek vannak stb. ezeket a munkálatokat a tagdíj-hátralékos iparosok készítették el. Minden remény meg van tehát arra nézve, hogy az iparosok köri élete a legteljesebb harmónia jegyében kezdődik meg.

Még mindig zavaros a helyzet Spanyolországban

Madridi jelentések közlik, hogy a spanyol kormányalakítás körül újabb zavarok merültek fel, amennyiben Zamora elnök kifogásolt egyes dolgokat. Szerinte a sztrájk elkerülhetetlen.

Megindul a telefonforgalom Románia és a Szovjet között

Bucuresti. Legközelebb megindul a telefonforgalom Románia és a Szovjet között, Cetate Albanál és a Dnyeszter alatt kábel épül.

Az új vasuti menetrend

Ismeretes, hogy október 7-én életbelép az új vasuti menetrend. A salontai állomásfőnökségtől nyert értesülés alapján közöljük, hogy a Salontáról induló és ideérkező vonatok menetrendjében egyelőre semmi változás nincs.

Az olasz király utazása

Róma. Az olasz király október 21-én Somálba utazik két hetes tartózkodásra.

Mac Donald Londonba érkezett

Londoni legújabb jelentés szerint Mac Donald háromhavi kanadai tartózkodásáról leányával együtt az angol fővárosba érkezett, ahol megérkezése után szemét vizsgáltatta meg. Ugyanis Kanadában megrongált egészségi állapotának helyreállítása végett volt.

Az ember, aki él és nem látható!

Ezer csodák szenzációja ez a film!

Láthatatlan ember

Jrta: H. G. Wells

Rendezte Carl Laemmle
a Frankenstein rendezője

Főszereplő Glória Stuart

Előzőleg 2 felv. vigiáték és Világhíradó

A legnagyobb film az Urániában!

péntek 9, szombat 9, vasárnap 7 és 9 órakor

Megbünteti a rendőrség a hetipiacon forgalmi akadályt előidéző egyéneket

Nem ujkeletű ez a panasz, hanem meglehetősen régi. Ugyanis egyes salontai polgárok, akik többre tartják magukat törvénynél és rendeletnél, valóságos forgalmi zavart okoznak azzal, hogy a járdán kötik a különféle üzleteket s a szekerek órákig ott állnak, úgy, hogy a gyalogközlekedés teljességgel lehetetlen. Nos, ezek ellen az egyének ellen a rendőrség megindítja az eljárást, mert mégsem tűr-

hető, hogy kalmárkodás céljaira lefoglalják egyes lelkiismeretlen polgárok a járdát. Ha pedig, valaki szólni merészel, még a bünsnek áll feljebb.

Arról már szinte nevetségesnek tartjuk beszélni, hogy szemtelen inas kölykök targoncákkal, még a főuccakon is, száraz időben a járdán mennek. A rendőrség ilyen esetben a szemethunyó főnökök ellen indít eljárást.

Gabonát csak a piacon szabad vásárolni

Az illetékes hatóságtól nyert értesülés alapján közöljük, hogy miniszteri rendelet értelmében gabonát csak a piacon szabad vásárolni.

Legutóbb egy inspektor volt Salontán, aki megdöbbenve értesült róla,

hogy itt a terményvásárlást — jórészt — nem a piacon eszközlik.

Felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy tartsák be a törvényes rendelkezéseket, ha el akarják kerülni a büntetést.

Szörnyű kinok között lépfenében meghalt egy falusi bíró

Beteg tehén husa fertőzte meg a szerencsétlen gazdálkodót

Tragikus haláleset történt a timisoarai járványkórházban. Szörnyű kinok között lépfenében meghalt Manaşe Samuel földesgazda, volt községi bíró. A szerencsétlen gazdával egyidejűleg még két községbeli parasztgazdát szállítottak a kórházba, de már túl vannak a veszélyen.

Manaşe Samuel volt jadani bíró, valóságos mintagazdaságot vezetett birtokán és több tehenet tartott. Néhány nappal ezelőtt az egyik jól tejlő tehén érthetetlen körülmények között megbetegedett. Manaşe elhatá-

rozta, hogy kényszervágást hajt végre a beteg állaton, hogy legalább a húsát menthesse és ezért segítségül hívta Jovița Pavel és Banatu Dimitrie nevű szomszédait.

A három ember megkötözte az állatot és egy hentesbárddal megölték, majd mindhárman hozzáálltak a levágott tehén feldolgozásához. Az óvatos emberek mindenesetre állatorvost hívtak, hogy a tehén húsát megvizsgáltsák. Az orvos azonban legnagyobb megdöbbenésükre megállapította, hogy

a levágott tehén lépfenében betegedett meg. Az orvos intézkedésére a beteg állat húsát és bőrét azonnal megsemmisítették,

csontjait pedig meszesgödörbe ásták el, hogy az esetleges járvány terjedését megakadályozzák.

Néhány nap múlva azonban Manaşe bíró heves fájdalmakat érzett egész testében, kirázta a hideg, majd magas lázat kapott. Házi kezelésbe vették, de

allapota egyre súlyosbodott, később pedig végtagjai is megbénultak.

Hasonló tünetek között betegedett meg Jovița Pál és Banatu Demeter is. A három embert beszállították a timisoarai járványkórházba, ahol megállapították, hogy lépfenében betegedtek meg.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a három ember a beteg tehén levágása közben kapta meg a lépfenét, valószínűleg oly módon, hogy a beteg állat megfertőzte a kezüket, ahol a bacillusok a nyitott pórusokon, vagy esetleg sérüléseken át hatoltak be a vérbe.

A súlyos állapotban levő Manaşen általános bénulás vett erőt, végtagjai megdagadtak, teste felpuffadt és a legszörnyűbb kinok gyötörték, általános vérmérgezés lépett fel; a beteg teste ugyyszólván megfeketedett, míg emberfeletti kinok között kiszenvedett.

Két szomszédján még lehetett segíteni az injekciókkal és állapotukban ma már javulás állott be.

A szerencsétlen véget ért falusi bírót az egészségügyi szabályzatok betartásával kettős koporsóban Jadanba szállították, ahol el fogják temetni.

Női bársony és filc kalapok,

őszi újdonságok megérkeztek! Szvetterek, pulloverek, zsemperek, gombok nagy választékban, olcsó gyári árban. Előnyomda modern mintákkal felszerelve. Kézimunka kellékek minden izlésnek megfelelően!

Rubinné, Minerva áruházában

Véres gyilkosságot követett el, hogy családja ne éhezzen

Miskolcra jelentik: Miskolcon rablógyilkosság áldozata lett egy idős zongoratanitónő. A rendőrség erélyes nyomozása folytán mára kézrekerült a tettes Németh János személyében, aki bevallotta, hogy egy bárdal többször fejbesújtotta az öregasszonyt, akit kiakart rabolni.

Elmondotta, hogy azért akart pénzt szerezni, mert egy régebbi bűnügyéből kifolyólag hét hónapi fogházra volt ítélve és azt akarta, hogy addig, amíg büntetését leüli, családjának legyen mit ennie. A zongoratanitónő holttestét felbontolták és megállapították, hogy hét ütést kapott fejére. A gyilkost átadták a miskolci ügyészségnek.

Szaporítani fogják a villanylámpák számát

Arról értesülünk, hogy a városi vezetés a város több helyén szaporítja a villanylámpák számát, mert jelenleg, sok helyen, az uttest világítás nem ad elég világosságot a járdákra.

TATARESCU:

A kisantant szolidaritását támogatjuk továbbra is

Tatarescu miniszterelnök fogadta a sajtó képviselőit, s a következő nyilatkozatot adta:

— A kormány lemondását követő napon újjászerveztük a kabinetet. Meglepetéssel vettük tudomásul, hogy a bel- és külföldi sajtó egyrésze krízisnek nevezett egy egyszerű procedurális aktust, amelynek normális politikai jelleget akartak adni. A törvényhozó házak megnyitása előtt szükségesnek tartottuk, hogy az uralkodó vizsgálja meg a politikai helyzetet, vizsgálja felül a kormány által eddig elért eredményeket, valamint azokat a megoldási tervezeteket, amelyeket a kormány a még megoldásra váró problémáknak nyújtani akar. E célból benyújtottuk lemondásunkat és önfel-sége irántunk tanúsított bizalmát jóindulatulag megújította. Az újjászervezett kormány megvalósítja azt a programot, amelyhez a Korona és az

ország már akkor hozzájárult, amikor elvállaltuk a kormányzás felelősségét. Békéltető, rendet hozó és építő politikát kívánunk folytatni.

— Ami külpolitikánkat illeti — folytatla nyilatkozatát a miniszterelnök — az szövetségi és baráti kapcsolataink megőrzését célozza.

A kisantant törhetetlen szolidaritását továbbra is támogatjuk és minden irányban együttműködünk Franciaországgal, amelyhez ugy multunk eseményei, mint magasabb államérdekeink fűznek. Politikai irányunk fenntartása képezi tehát jövő tevékenységünk célját. Kormányunkat tudvalevőleg új elemekkel egészítettük ki és ezek magukkal hozzák a fiatal generáció munkáját, energiáját és közreműködését. Megnövekedett erővel tovább teljesítjük kötelességünket az ország és a Korona iránt.

Néhány uccában már javítják a járdákat

Arról értesülünk, hogy néhány salontai uccában szorgalmasan folyik a járdajavítási munka, ezenkívül több helyen felcserélik a régi pallókat

ujakkal, míg más helyeken új pallókat raknak le. A Czinczár fatelep, mellett Jókai ucca stb. részen már befejezéshez közeledik a munka,

Németország hajlandó Ausztria függetlenségét elismerni

A párizsi Temps szerint Németország hajlandónak mutatkozik az osztrák kérdésben olyan álláspontot elfoglalni, mint a danzigi korridor ügyében, nevezetesen, hogy néhány

évig függetlenséget biztosítanak Ausztriának. Eszerint Ausztria Svájc mintájára megőrizné függetlenségét. A politikai körök azt hiszik, hogy így elhárul a veszedelem.

Megérkezett

a minisztérium jóváhagyása a tagosítási ügyben

Bizonyára emlékszik még a város községe arra a tanácshatározatra, hogy a Kustján és Barmód legelőknél tagosítást hoztak létre. Ez a gazdaközönségnek eminens érdeke s ebben az ügyben Kovács Béla polgármester Bucurestiben járt, még pedig eredményesen. Egyesek azt hitték, hogy csak a tagosítás elintézésének ügye, most azonban a kétkedők is meggyőződhetnek róla, hogy az ügy valóban elintéztet nyert. Ma érkezett meg a város vezető-

ségéhez a minisztérium leirata, melyben jóváhagyja a tagosítás végrehajtását.

Életszámok,
iskolai áskák,
pénzlárcák,
aktai áskák,
zárak
Kiss Ernő
szifgyárlónál.

CENTRAL MOZGÓ

Ma, péntek és szombat este 9-kor
vasárnap 7 és 9 órakor

Elveszett lelkek szigete

(Az emberi bestiák)

Kalondos történet az elhagyott szigeteken. Főszerepben: Lugosi Béla és Leila Hyams. Világhíradó!

Másodszor virágzik az alma és szilvafa Salontán

Kedves természeti jelenség. Egyes helyeken immár másodszor borultak virágba az alma és szilvafák.

Istentisztelet. A váradí uti izr. templomban a mai, péntek esti istentisztelet 6 órakor kezdődik. Szombat beköszöntése 6 óra 10 perckor van.

Mi ujság a városházán?

— A vármegyei prefektúra elküldte a városhoz a bérkocsisok szabályrendeletét módosítás végett.

— Széll Sándorné, Engel Teréz és Csukás Jánosné iparendelnye megérkezett a városhoz.

— Holnap lesz a malom árlejtése.

Holnap, szombaton este
disznótoros vacsora
Bertók Lajosnál.

Jó borok, pontos kiszolgálás.

Hatujju emberek városa

A természet szeszélyei kiszámíthatatlanok. Kinában csodájára járnak egy férfinak, akinek hátul: a tarkójánál egy hatalmas szarv nőtt ki. Bulgáriának híressége a százket éves parasztasszony, akinek hosszú, hófehér szakálla van. Egy newyorki laboratórium büszkesége az apró teknősbéka, amelynek két, teljesen kifejtett feje van. Bondera texasi város lakosságának 17 százaléka mind két kezén hat-hat ujjal születik, holott a statisztika szerint átlag minden négyszáz-ezer újszülött közül egyetlen egynél szokott ez a rendellenesség előfordulni.

Hőhullám Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A fővárosban napok óta emelkedik a hőmérséklet és tegnap a hőmérő 45 C. fokot mutatott. A meteorológiai intézet holnapra is hőemelkedést vár. Az egész országban meleg az időjárás és az ég derült. Öt év óta nem volt ilyen meleg októker.

Országos vásárok

A socodori (Arad m.) országos vásár okt. 20—21 én, a pancotai (Arad m.) okt. 13—14 én lesz. Mindenféle jószág felhajtható. A beliui (Bél) vásárt okt. 16—17 én tartják meg.

Visszakapja pénzét,

ha az iskolai cikkeket a

Székely papirkereskedésében

szerzi be,

mert minden diák, minden vásárlásnál
ajándékot kap!

Állami és felekezeti iskola könyvek füzetek, ceruzák, színes ironok, festékek, aktatás-
kák s mindennemű iskolai felszerelési cikkek legolcsóbb árban raktáron!

Jelentkezzenek a rendőrségen az 1916. és 1917-ben született ifjak

Az összes 1916 és 1917. évben született ifjak a sorozási lajstromba való bevezetésük végett 8 nap alatt feltétlenül jelentkezzenek a rendőrség katonai ügyosztályán. Ugyancsak jelentkezzenek az összes 1914 és 1915. évben született ifjak is, akik az elmúlt évben nem jelentkeztek.

Jelentkezni tartoznak továbbá azok az ifjak is, akik más városban születtek ugyan de Salontán bírnak állandó lakóhellyel, magukkal hozván a születési anyakönyvi kivonatukat is. Azok az ifjak pedig, akik idegen

ország területén születtek, a születési anyakönyvi kivonatukon kívül a román állampolgársági igazolványukat is tartoznak magukkal hozni.

A jelentkezés 1934 október hó 1-én kezdődik és 1934 okt. hó 8-ig bezárólag tart.

Azok helyett az ifjak helyet, akik Salontán laknak ugyan de jelenleg munkán más helyen tartózkodnak, jelentkezhetnek a szülők, vagy más családtagok, akik helyettük felvilágítást tudnak adni.

Történelmi képek

Írta: INCZE BÉLA

**A magyarok eredete. — Lakó-
helyeik. — Vándorlásuk az utolsó
letelepedésig. — Vallásuk. —
Költészetük**

Hiszik a gonosz, romboló szellem léte-
zését is, akit a perzsa Arriman neve után
Ármánynak neveznek. A minden néppel kö-
zös babonás hit egyúttal a különféle tünde-
rek, manók, boszorkányok létezését is felté-
telezi és ez a hit késő századokig fennmaradt
az alsóbbrendű, kisebbségi néposztá-
lyok körében.

Költészetükről szintén csupán a szájhá-
gyomány útján tudunk annyit, hogy regőseik,
kobzosaik, — akiknek a szerepe az Árpád
királyok idején is jelentős volt — éppen úgy
dicsőítették a hősök vitézi tetteit, mint Attila
udvarában, a nagy király lakomái alkalmával
a koboz pengetés mellett éneklő dalmokok,
akikről az Attila udvaránál követségben járt
görög Priscos rétor részletes leírásában meg-
emlékezik. Lehetséges, hogy a harci dalok és
az Isten dicsőítésére énekelte himnuszok úgy
a kortársak, mint az utódok számára föl-
voltak jegyezve és pedig róvásírással, pál-
cákba voltak vésve, épp úgy, mint más né-
peknél, — így a régi székelyeknél is — a
fontos események, sőt a gazdasági életre vo-
natkozó adatok is hengeralku botokra, vagy
lapos lécekre voltak bevésve, a későbbi idők-
ben is. Ezek a feljegyzések azonban, a ke-
resztény vallás bevételekor mind megsemmi-
sültek. Mert Szent István, magyar király, min-
dent, ami a pogány korra vonatkozott, arra

emlékeztetett, teljesen elpusztított. Az ő
rendeletére rombolták össze a régi oltárokat,
amelyeken talán feliratok voltak és az ő pa-
rancsára égették el a róvásírást őrző pácákat,
— az utolsóig. Ezért nem maradt írott nyoma
egyetlen régi dálnak se.

Vége.

Rádióműsor

Péntek, október 5.

B u c u r e s t i

- 21 Beethoven: Esz-dur zongora és fúvós-
ötös
21:30 Felolvasás
21:45 Dalcso
22:15 Zongora

B u d a p e s t

- 5 Diákfelőra
6 Előadás
7:30 Kamarazene
8:50 Előadás
9 Magyar nóták hangverseny
11:50 Szimfonikus zenekar

Szombat, október 6.

B u c u r e s t i

- 20 Előadás
20 Lemezek
21 Opera
23:45 Vendéglői zene

B u d a p e s t

- 17:45 Torna
1 Felolvasás
1 Déli harangszó
2:30 Cigányzene
5 Ifjúsági felőra
6:30 Magyar nóták zongorán
7 Mit üzen a rádió
9:40 Tárogató
10:20 Zenekar
12:50 Cigányzene

Hirdessen az „Az Újság”-ban

Szeretetvendégség a ref. Kulturházban

Vasárnap október 7-én rendezi meg a
ref. Nőszövetség ez idényben első teaestjét.
Tekintettel a délután 5 órai templomi beha-
rangozásra, csak istentisztelet végeztével —
szóval pontosan fél 6 órai kezdettel. A tar-
talmas gazdag műsor egyébként a következő:

- 1.) Gyülekezeti ének: Imádkozatok és
buzgón kérések...
- 2.) Imádkozik: Gavallér Lajos s. lelkész.
- 3.) Gyülekezeti ének: Fel barátim
drága Jézus...
- 4.) Előad: Arday Aladár esperes.
- 5.) Szaval Szilágyi Sándor s. lelkész.
- 6.) Szaval Arday Anna.
- 7.) Énekel: Fénke Ida, kísérik: Kiss
Lajos és Koós Ferenc tanítók.
- 8.) Saját műveiből felolvas: Bödi Jó-
zsefné.
- 9.) Szindarab, előadják iskolás kislá-
nyok és fiuk.
- 10.) Záró beszéd, mondja: Dohi Árpád
ref. lelkész. Gyülekezeti ének: Mennyben
lakó én Istenem...

A teahez szokásos tézsaadományokat
kérjük vasárnap d. u. a nagy terembe eljut-
tatni. A nemes célt szolgáló kis ünnepségre
szeretettel vár és hív úgy férfi, mint nő ven-
dégeket az: ELNÖKSÉG.

Ravasz László püspök a tanítói hivatás fontosságáról

Budapest. A református ünnepi hét har-
madik napján tartotta meg diszközyűlését a
magyar országos református tanítóegyesület.
A diszközyűlésen 500 tanító előtt Ravasz
László dr. püspök mondott beszédet és hang-
súlyozta a tanítói munka fontosságát, amely-
nek célja az emberi méltóság megértése.
A református tanítóegyesület most ünnepelte
40 éves fennállását.

SPORT

— A magyar-cseh főiskolások atlétikai
versenyén a magyar csapat 83:62 pont-
arányban legyőzte a cseheket.

— Vasárnap pont fél 4 órakor Kolping-
NSC bajnoki mérkőzés.

— Előmérkőzés 2 órakor Kemény old-
boy—NSC old-boy. Az NSC old-boy felállá-
tása: Kovács, Lovassy, Kenéz, Herc, Kiss P.
János, Szemes, Molnár, Balogh, Szentmiklóssy,
Sipos.

Vasárnap este 9 órai kezdettel, nagy
táncestélyt rendez az NSC a Kaszinó össze-
termeiben.

ELADÓ a vásári dűlőben 8 és fél hold
szántóföld. Értekezni lehet Lindenmayer
véd irodájában.

ELADÓ 3 drb. öntött kályha. Kertész
Imre, Str. Axente (Alkotmány-ucca) 23.

KERESEK megvételre házi szilvalekvár.
Farkas terményüzlet.

MEGVÉTELRE kerestetik 14-16 soros
kanalas vető gép, értekezni lehet e hó 12-én
Str. Arany János-ucca 56.

EGY világos cserépkályhát megvételre
keresek. Str. General Prezan (Bercsényi) 41.

Str. Bratianu 1 szám alatt egy fűszer-
berendezés és egy üzletajtó eladó.